

TORAH OHR • PARSHAS YISRO • MAAMAR 4

משה ידבר כו'

« Moïse parlait »

DÉDIÉ EN L'HONNEUR DE

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל

Le père du Rabbi, Reb Lévi Its'hak

LikuteiTorah.com

LA PARACHA 'HASSIDIQUE

likuteitorah.com/fr/torah-ohr/yisro/4/

1 משה ידבר כו'. הנה אברהם איש החסד ומים. זכור אב כו'. מים מגדלין כמו חלב שמגדל את הולד

« Moché parlera », etc. Or, Avraham est l'homme de 'Hessed (bonté) et de l'eau : « Souviens-toi du père », etc. L'eau fait croître [les choses], comme le lait, qui fait grandir le nourrisson,

והיינו מוחין דיניקה שע"י היניקה מתגדלין אברי הולד והיינו העלאת אורות בכלים שע"י רבוי אורות נעשה הגדלת הכלים חסד שבחסד גבוי שבחסד כו' והתכללות חו"ג כו'.

et c'est là l'intellect (mo'hin) de l'allaitement (yenika), car l'allaitement fait grandir les membres du nourrisson. C'est là l'élévation des lumières dans les réceptacles : par l'abondance des lumières, les réceptacles grandissent — le 'Hessed du 'Hessed, la Guevoura (retenue) du 'Hessed, etc. — ainsi que l'inclusion mutuelle du 'Hessed et de la Guevoura, etc.

כי הנה ויקרא אברהם בשם ה' אל עולם שקרא והמשיך שם הו"י בעולם שיהיה גלוי.

Car voici : « Avraham invoqua le Nom Havaya, Dieu du monde » : il invoqua et fit descendre le Nom Havaya dans le monde, afin qu'il y soit révélé.

לפי שבסדר השתלשלות עולמות הרי אמר לעולמו די ורק עולמות עליונים היה בהם גלוי ולמטה היה העלם.

Car, dans l'ordre de l'enchaînement descendant des mondes (hichtalchelout), Il dit à Son monde : « Assez ! » Seuls les mondes supérieurs bénéficiaient d'une révélation, tandis qu'en bas régnait la dissimulation.

2 ואברהם המשיך שיהיה גלוי גם למטה ע"י שקרא בשם הו"י ואת הנפש אשר עשו בחרן ש"י"ח כו'

Et Avraham fit descendre [cela], afin que cela soit également révélé en bas, en invoquant le Nom Havaya, et « les âmes qu'ils avaient faites à 'Haran », les trois cent dix-huit, etc.,

ליטע אמונה בלבם כו' וגמ"ח ויטע אשל כו'. אך כ"ז אינו לפי ערך עשיה שלמעלה כי כדי להמשיך למטה הוצרך להמשיך מלמעלה.

pour planter la foi dans leur cœur, etc., et accomplir des actes de bonté : « Et il planta un eshel (tamaris) », etc. Pourtant, tout cela n'est pas proportionné à l'action d'en haut, car, pour faire descendre en bas, il lui fallut faire descendre d'en haut.

3 ועי"ז היה תוספת אורות באצ"י וכמו ויעש דוד שם שהשמות שאינן נמחקין הם חיות המדות אל אלקים כו' חסד וחסד שבחסד כו' ע"י הלוח ונסוע רצוא ושוב וע"י גמ"ח כו'.

Et par là, il y eut un ajout de lumières dans le Monde d'Atsilout (Émanation), comme dans «Et David se fit un nom»: car les Noms qui ne peuvent être effacés sont la force vitale des attributs émotionnels (midot) — Kel, Elokim, etc. — 'Hessed (bonté), et 'Hessed de 'Hessed, etc. — grâce à «aller et voyager», à «courir et revenir», et grâce aux actes de bonté, etc.

וכמו שאמר מורי הה"מ ז"ל ע"פ בעמדם תרפינה כנפיהם. בעמדם בתפלה המלאכים מרפים אהוי"ר שלהם שנופלים ממדרגתם לגבי המשכות אהוי"ר שלמטה.

Et comme mon maître, le Maguid, de mémoire bénie, l'a enseigné à propos du [verset] «Lorsqu'ils se tenaient debout, ils abaissaient leurs ailes»: lorsqu'ils se tiennent debout pour prier, les anges abaissent leur amour et leur crainte, car ils déchoient de leur niveau en comparaison des influx d'amour et de crainte d'en bas.

4 ולכאורה אינו מובן הרי היראה שלמטה היא מגושמת ומלובשת בגוף כו' אלא על ידי שממשיכין אור חדש

À première vue, cela n'est pas compréhensible : l'effroi d'en bas est pourtant matériel et revêtu d'un corps, etc. Mais c'est en attirant une lumière nouvelle

כי מה שמעורר אהוי"ר שלא היה מקודם הרי ממשיך מלמעלה והמשכה זו היא באה דרך השתלשלות דרך עולם המלאכים וכאשר באה המשכת יראה זו מלמעלה אזי תרפינה כנפיהם לפי שהיא להם אור חדש.

car, en éveillant l'amour et la crainte qui n'existaient pas auparavant, on attire d'en haut, et cet influx descend par l'enchaînement descendant des mondes (hichtalchelout), en passant par le monde des anges. Lorsque cet influx de crainte vient d'en haut, alors « ils abaissent leurs ailes », car c'est pour eux une lumière nouvelle.

וכך המשיך אברהם למעלה הגדלת האורות בכלים (טפ"ט פ"א כי ט' ספירות הן מחכמה ולמטה וג"פ פ"א רמ"ג וה"ח רמ"ח) הקב"ה רופא חולים כי כל עילה דבוק בעילתו

Ainsi, Avraham attira en haut l'accroissement des lumières dans les réceptacles (neuf fois neuf font quatre-vingt-un, car les Séfirot depuis 'Hokhma et en dessous sont au nombre de neuf ; trois fois quatre-vingt-un font 243 ; et, avec les cinq 'Hassadim, 248). Le Saint béni soit-Il guérit les malades, car toute cause est attachée à sa propre cause,

אך אני ישינה בגלותא ולכן היא חולת אהבה מחמת ההעלם וההסתר והמשכת הגלוי היא הרפואה והקב"ה מניח תפלין להיות חכמה

mais « je dors » en exil ; c'est pourquoi elle est « malade d'amour » à cause de la dissimulation et de l'occultation, et attirer la révélation constitue la guérison. Et « le Saint béni soit-Il met les tefillin », pour être 'Hokhma (sagesse),

כי כלם בחכמה עשית בחי' עשיה כדי להיות בחי' חכמה דהיינו להיות משפיע ההשפעה מניח תפלין לשון התקשרות והתחברות מלמעלה למטה ולכן מה כתיב בהו מי גוי גדול כו'.

car « Tu as fait (asita) toutes choses avec sagesse » : le niveau d'Assiya (Action), afin qu'il soit le niveau de 'Hokhma, c'est-à-dire une source qui dispense l'influx. « Mettre les tefillin » exprime la liaison et l'union d'en haut vers le bas. Et, par conséquent, que contient leur inscription ? « Quelle grande nation », etc.

כי עיקר השפעת החכמה היא בשביל ישראל להמשיך בהם בחי' חכמה בנשמתם כי מלאך הוא שליח. שבו ועי' נשפע שפע החכמה אבל עיקר תכלית המכוון הוא בשביל ישראל.

Car l'essentiel de l'influx de 'Hokhma est destiné à Israël, afin d'attirer en eux le niveau de 'Hokhma, dans leurs âmes. Un ange est en effet un envoyé ; c'est en lui et par son intermédiaire que l'influx de 'Hokhma est dispensé. Mais le dessein essentiel est destiné à Israël.

5 והנה כל זה הוא ענין אברהם. אבל משה רבינו ע"ה המשיך גם למטה בבי"ע והיינו כי אברהם הוא חסד דאצי' אבל אית חסד ואית חסד כו'.

Or, tout cela concerne Avraham. Mais Moché, notre maître, que la paix soit sur lui, fit aussi descendre [dans les mondes de] Béria, Yetsira et Assiya (Création, Formation et Action). C'est-à-dire qu'Avraham est le 'Hessed du Monde d'Atsilout (Émanation), mais « il y a 'Hessed et il y a 'Hessed », etc.

ומשה כי מן המים כו' שמטה ראשונה (ויש בזה דעות אם שמטה שלימה שבע אלפין שנין או עולם התהו נקרא שמטה כמבואר בכהאריז"ל) אלא שנמשך למטה בעולם האצי'

Et Moché, « car il est issu de l'eau », etc., [est issu de] la première Shemita (et il existe à ce sujet des avis divergents : s'agissait-il d'une Shemita complète de sept mille ans, ou le Monde du Tohou est-il appelé Shemita, comme l'expliquent les écrits de l'Ari Zal), mais il fut attiré vers le bas, dans le Monde d'Atsilout.

ולכן המשיך ויקרא הוי"ה דקאי על משה שהוא קרא והמשיך ממזלות להיות אבא דאצי" שאבא יונק ממזל החי כו'.

C'est pourquoi il fit descendre : « Et il proclama : Havaya, Havaya », ce qui se rapporte à Moché, qui proclama et fit descendre depuis les mazalot, afin de devenir Abba ('Hokhma) d'Atsilout, car Abba reçoit du huitième mazal, etc.

והיינו מלמעלה מן ההשתלשלות כידוע ענין ההשתלשלות ד"מ שמחכמה נעשה הבנה ומדות וממדות מחשבה כו'

Cela vient donc d'au-dessus de l'enchaînement descendant des mondes (hichtalchelout), comme on le sait au sujet de cet enchaînement : à titre d'analogie, de la 'Hokhma (sagesse) procèdent la compréhension et les attributs émotionnels (midot), et des attributs émotionnels procède la pensée, etc.

והרי לפ"ע ההשתלשלות רחוק הוא רוחניות מגשמיות כמו מעשה גשמי נגד דבור רוחני אבל למעלה מן ההשתלשלות אין ערוך כו' ורוחניות וגשמיות שוים ממש.

Or, relativement à l'enchaînement descendant des mondes, le spirituel est éloigné du matériel, comme un acte matériel l'est d'une parole spirituelle. Mais au-dessus de l'enchaînement descendant des mondes, il n'y a aucune comparaison, etc., et le spirituel et le matériel sont véritablement égaux.

6 והמשיך זה משה ע"י בחי' מ"ה בטול כמ"ש כי אל דעות ה' ב' דעות שמלמטה למעלה שוה כמו מלמעלה למטה שאינו תופס מקום.

Et Moché fit descendre cela par le niveau de Mah (« quoi »), l'annulation de soi (bitoul), comme il est écrit : « Car D.ieu est un D.ieu des connaissances » : deux connaissances, celle qui va d'en bas vers le haut est égale à celle qui va d'en haut vers le bas, puisqu'elle n'occupe aucune place.

ולכן המשיך אוא"ס גם בעשיה ומצות מעשיות תרומות מעשרות כנודע ענין אופן בתוך אופן שהעליון מקיף למטה יותר ומורגש ונראה זה באופנים שבעשיה.

C'est pourquoi il fit descendre la Lumière infinie (Or Ein Sof) jusque dans le Monde d'Assiya (Action) et dans les mitsvot pratiques, les prélèvements de terouma [et] les dîmes, comme on le sait au sujet d'« une roue (ofan) dans une roue » : ce qui est supérieur englobe plus bas, et cela se ressent et se voit dans les ofanim d'Assiya.

אבל כך הוא ג"כ למעלה מעלה וע"י בטול זה נעשה ולא תחללו כו' שאינו מפסיק העוה"ז כלום מאחר דכולא קמיה כלא ולפני בריאת העולמות ולאחר ימות עולם שאין שם מפסיק כו'

Mais il en va ainsi également dans les hauteurs les plus élevées. Et par cette annulation de soi s'ac-complit : « Vous ne profanerez pas (techalelou) », etc. Ce monde n'interrompt en rien, puisque « tout est comme rien devant Lui », comme [c'est le cas] avant la création des mondes et après les jours du monde, là où rien n'interrompt, etc.

ובבטול זה למד רב יהודה אימתא דמארי' עליה אין זה ילוד אשה כו'. ולכן היה פטור מתפלה כו'.

Et c'est par cette annulation de soi que Rav Yehouda étudiait : « La crainte de son Maître était sur lui » ; « Celui-ci n'est pas né d'une femme », etc. C'est pourquoi il était dispensé de la prière, etc.

7 והנה ע"י לימוד התורה בבטול זה ממשיך פנימית וע"י מצות מקיפים ולבושים והם בחי' מ"ה וב"ן.

Or, par l'étude de la Torah avec cette annulation de soi (bitoul), on fait descendre la dimension intérieure (pnimiyout), et par les mitsvot, des lumières enveloppantes (makifim) et des vêtements ; ce sont les niveaux de Mah et Ban.

וזהו כי הוי' אלקיך הוי' מ"ה אלקיך ב"ן אש אוכלה כמשל הנותן אש סביב הכלי ובתוכה כו' וד"ל:

Et c'est là [le sens de] « Car Havaya ton D.ieu (Elokecha) » — Havaya est Mah, Elokecha est Ban — « est un feu dévorant », selon l'analogie de celui qui place du feu autour d'un récipient et à l'intérieur de celui-ci, etc. Cela suffit à qui sait comprendre.

8 וזהו משה ידבר מלמעלה למטה ע"י בחי' מ"ה בטול הוא המשכת אור א"ס גם בבחי' עשיה כי הגם שגם אברהם היה הולך ונסוע.

Et telle est [la signification de] « Moché parlera » : d'en haut vers le bas, par le niveau de Mah, l'annulation de soi (bitoul), qui fait descendre la Lumière infinie (Or Ein Sof) jusque dans le niveau d'Assiya (Action). Car, bien qu'Avraham, lui aussi, « allât et voyageât »,

אך היינו בהאוי"ר שלו והגם שאח"כ המשיך מלמעלה. אבל הכל דרך אוי"ר שלו משא"כ ע"י התורה שהיא חכמתו ית' כו'.

cela passait par son amour et sa crainte ; et bien que, par la suite, il ait fait descendre une lumière d'en haut, tout se faisait néanmoins par le biais de son amour et de sa crainte. Il en va autrement par la Torah, qui est Sa sagesse, béni soit-Il, etc.

9 וכח זה של התורה ומצות הוא נמשך גם למטה להיות אש אוכלת מבית ומבחוץ לכלות ולשרוף את נה"ב

Et cette force de la Torah et des mitsvot est également attirée vers les mondes inférieurs, afin d'être « un feu dévorant », à l'intérieur comme à l'extérieur, pour consumer et brûler l'âme animale,

כי כל עיקר ההמשכה הוא בשביל שיקויים לעתיד עתידים צדיקים שיאמרו לפנייהם קדוש שיתהפך בי"ע לאצילות

car toute l'essence de cette attirance a pour but que s'accomplisse, dans l'avenir, [la parole] : « Les justes sont destinés à ce que l'on dise devant eux : "Saint" » ; [les mondes de] Béria, Yetsira et Assiya (Création, Formation et Action) seront transformés en Monde d'Atsilout (Émanation).

כי שמים כעשן נמלחו כו' שמים חדשים וארץ חדשה. שמים חדשים רזין דאורייתא כו'. דהיינו שלא יהי פנימית ומקיפים דבי"ע כ"א דאצי.

Car « les cieux se dissoudront comme la fumée », etc. ; « des cieux nouveaux et une terre nouvelle ». Les « cieux nouveaux » sont les secrets de la Torah, etc. Autrement dit, il n'y aura plus la dimension intérieure (pnimiyout) ni les [lumières] enveloppantes de Béria, Yetsira et Assiya, mais celles d'Atsilout.

10 וזהו והאלהים יעננו אלהים לי שררה כמ"ש בתניא בחינוך קטן. היינו מלכות דבי"ע שם הוא המשכת התורה זרעים חסד דנוק' כו'. יעננו לשון עונה הוא כמארז"ל עונה אחריהן מה שהן אומרים כו'.

Et voici [le sens de] « Et D.ieu lui répondait » : Elokim exprime la souveraineté, comme il est écrit dans le Tanya, dans le chapitre Chinuch Katan. C'est-à-dire Mal'hout de Béria, Yetsira et Assiya (Création, Formation et Action) : c'est là que s'opère l'émanation de la Torah, Zeraïm (Semences), le 'Hessed de la Noukva (le féminin / Mal'hout), etc. « Lui répondait » (ya'anénou) exprime l'idée de répondre, comme l'ont dit nos Sages, de mémoire bénie : « Il répond après eux ce qu'ils disent », etc.

11 וענין יעננו שכשם שממשיך בחי' משה בחי' בטול בבחי' ולא תחללו כו' להיות המשכת אור א"ס במלכות דבי"ע כך עונה בחי' המלכות להיות אתהפכא דבי"ע ג"כ להיות מבי"ע אצילות. שכל התורה היא המשכה במלכות.

Et le sens de «il lui répondra» est le suivant : de même que le niveau de Moché, le niveau de l'annulation de soi (bitoul), attire vers le bas, au niveau de «Vous ne profanerez pas», etc., de sorte qu'il y ait un influx de la Lumière infinie (Or Ein Sof) dans Mal'hout (souveraineté) de Béria, Yetsira et Assiya (Création, Formation et Action), ainsi le niveau de Mal'hout répond, afin de provoquer également la transformation (it'hap'ha) de Béria, Yetsira et Assiya, en faisant de Béria, Yetsira et Assiya le Monde d'Atsilout (Émanation). Car toute la Torah est un influx dans Mal'hout.

12 ולכן אמרו תלמוד בבריאה ומשנה ביצירה ומקרא בעשי'. ולכאורה אינו מובן והלא מקרא יותר נעלה. C'est pourquoi ils ont dit : le Talmud se trouve dans le Monde de Béria (Création), la Michna dans le Monde de Yetsira (Formation), et l'Écriture dans le Monde d'Assiya (Action). À première vue, cela ne se comprend pas : l'Écriture n'est-elle pas plus élevée ?

אלא דקאי על המשכה שבמקרא ממשיך עד עשיה. ובתלמוד אינו ממשיך רק עד הבריאה. וכשם שממשיך במלכות בתלמוד במלכות דבריאה כך כו'.

Mais cela se rapporte à l'effusion : par l'Écriture, on fait descendre jusqu'à Assiya, tandis que par le Talmud, on ne fait descendre que jusqu'à Béria. Et de même que l'on fait descendre dans Mal'hout (souveraineté) — par le Talmud, dans la Mal'hout de Béria — ainsi, etc.

13 וזהו הקב"ה שונה כנגדו. דהקב"ה נקי' מלכות ג"כ שהוא ברוך ונמשך למטה במלכות ושונה כנגדו היא התורה שממשיך בה

Et voici [le sens de] «Le Saint béni soit-Il étudie (chone) en face de lui.» Car «le Saint béni soit-Il» désigne également Mal'hout (souveraineté), en ce sens qu'Il est béni et attiré vers le bas dans Mal'hout; et «étudie en face de lui», c'est la Torah qu'il y attire,

דהיינו והאלקים יעננו דלמעלה לא שייך לומר שונה כנגדו שהרי כבר היתה שם התורה ואני הוי"ה לא שניתי ומשם הוא ממשיך

c'est-à-dire : «Et Elokim lui répondra.» Car, en haut, on ne peut pas dire qu'Il «étudie en face de lui», puisque la Torah s'y trouvait déjà, et «Moi, Havaya, Je n'ai pas changé (chaniti)»; c'est de là qu'il attire,

אלא על המלכות שממשיך בה התורה שלא היה בה וע"ז אמרו שנעשו התחדשות הקב"ה שונה כנגדו כו'.

mais cela se dit de Mal'hout, dans laquelle il attire la Torah qui ne s'y trouvait pas ; et c'est à ce sujet qu'ils ont dit qu'une nouveauté s'était produite : « Le Saint béni soit-Il étudie en face de lui », etc.

בקולו של משה קול הוא המשכה מהבל הלב שלפי ערך בחי' הבטול כך הוא בחינת

«Par la voix de Moché»: la voix est une attraction issue du souffle du cœur ; selon la mesure du niveau d'annulation de soi (bitoul), telle est la mesure de

ההמשכה שאינו דומה המשכת רב יהודה או רשב"י לדידן הגם שכולם לומדים צירופי אותיות ההם עצמם אעפ"כ ההמשכה היא משתנה לפי בטול כו' וד"ל:

l'attraction. Car l'attraction opérée par Rav Yehouda ou Rabbi Chimon bar Yo'haï n'est pas semblable à la nôtre : bien que tous étudient exactement les mêmes combinaisons de lettres, l'attraction varie néanmoins selon l'annulation de soi, etc. Cela suffit à qui sait comprendre.

LikuteiTorah.com

LA PARACHA 'HASSIDIQUE

À propos de cette édition

Cette édition contient le texte hébreu et la traduction française.

The Hebrew text of Torah Ohr: © Kehot Publication Society, via Sefaria, CC BY-NC 4.0; formatting adapted.

Notre traduction française, faite à partir de notre traduction anglaise de l'hébreu, sans les notes de Kehot : CC BY 4.0.

Cette édition dans son ensemble : CC BY-NC 4.0. Elle peut être copiée, imprimée et partagée librement, en citant Kehot Publication Society et likuteitorah.com ; elle ne peut pas être vendue. <https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/>

La traduction française a été faite à partir de l'édition anglaise de likuteitorah.com avec l'aide de l'IA (openai/gpt-6-luna-pro:batch), l'hébreu en regard pour vérification ; elle n'a pas encore été relue par un éditeur humain. Vérifiez sur l'hébreu tout ce qui est important.

Le Rabbi a demandé que les maamarim de la paracha de la semaine, la « Paracha 'hassidique », soient étudiés pendant cette semaine, répartis sur ses sept jours (Sichah of Shabbos Parshas Vayakhel 5725 · Toras Menachem vol. 42, pp. 306-309). Pourquoi l'étudier, et les bénédictions du Rabbi : likuteitorah.com/about/the-chassidishe-parsha/

Un projet gratuit et non commercial ; rien n'est vendu ici. Sans lien avec Kehot, Sefaria ou la Bibliothèque de Loubavitch. © likuteitorah.com

Depuis likuteitorah.com/fr/torah-ohr/yisro/4/

DÉDIÉ EN L'HONNEUR DE

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל

Le père du Rabbi, Reb Lévi Its'hak